Τμήμα Μηχανικών Πληροφοριακών & Επικοινωνιακών Συστημάτων Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Κουπτογραφία

10 Set Ασχήσεων

Διδάσχουσα: Ελισάβετ Κωνσταντίνου Μάρτιος 2018 **Ζήτημα 1 (0.8 μονάδες)** Υπολογίστε τα αποτελέσματα των παρακάτω πράξεων στο $\mathbb{Z}_{28}$: a+b, a-b, 2ab, a/b, 4b/a, b/5 όπου a = 15 και b =

Απάντηση

 $15 = 15 \mod 28$ $18 = 18 \mod 28$

• a+b

 $(15+18) \mod 28 = 5$ $\triangle A \cap \alpha \ a+b = (15+18) \mod 28 \equiv 5 \mod 28$

• a-b

 $(15-18) \mod 28 = 25$ $A \rho \alpha \text{ a-b} = (15-18) \mod 28 \equiv 25 \mod 28$

• 2ab

 $(15 \times 18) \mod 28 = 25$ $\text{Apa a-b} = (15-18) \mod 28 \equiv 25 \mod 28$

• a/b

Για να ορίζεται η πράξη πρεπει το b να είναι αντιστρέψιμο. gcd(18,28)=2 άρα δεν είναι αντιστρέψιμο και συνεπώς ηπράξη δεν ορίζεται.

• 4b/a

Για να ορίζεται η πράξη πρεπει το a να είναι αντιστρέψιμο. $\gcd(15,28)=1$ άρα είναι αντιστρέψιμο και συνεπώς η πράξη ορίζεται. Άρα υπάρχει $15^{-1}\equiv 15 \text{mod} 28$. Διότι $15\times 15\equiv 1 \text{mod} 28$. Άρα $4b/a=4\times 18\times 15=1080\equiv 1052 \text{mod} 28$

• b/5

Για να ορίζεται η πράξη πρεπει το 5 να είναι αντιστρέψιμο. $\gcd(5,28)=1$ άρα είναι αντιστρέψιμο και συνεπώς η πράξη ορίζεται. Άρα υπάρχει $5^{-1}\equiv 17 \text{mod} 28$. Διότι $5\times 17\equiv 1 \text{mod} 28$. Άρα $\text{b/5}=18\times 17=306\equiv 288 \text{mod} 28$

Ζήτημα 2 (0.8 μονάδες) Από ποια στοιχεία αποτελείται το σύνολο $\mathbb{Z}_{42}$ και από ποια το $\mathbb{Z}^*_{42}$;

Απάντηση

Το $\mathbb{Z}_{42}$ αποτελείται απο τα στοιχεία $\{0,1\dots41\}$. Η πολλαπλασιαστική ομάδα αποτελείται απο τα αντιστρέψιμα στοιχεία του $\mathbb{Z}_{42}$. Δηλαδή $\mathbb{Z}^*_{42} = \{1,5,11,13,17,19,23,25,29,31,37,41\}$

Ζήτημα 3 (0.9 μονάδες) Έστω ότι συμβολίζουμε με X το σύνολο των ρητών αριθμών που είναι μεγαλύτεροι του 1. Αν ορίσουμε ως πράξη επί του X την $a*b -> a^{lnb}$ για κάθε a και b στο X, τότε το σύνολο X αποτελεί ομάδα; Aν ναι, είναι αντιμεταθετική;

Απάντηση

Για να αποτελεί το Χ ομάδα θα πρέπει η πράξη * να έχει τις εξείς ιδιότητες:

- 1. x*(y*z) = (x*y)*z για κάθε $x,y,z \in X$.
- 2. Υπάρχει $g \in X$ τέτοιο ώστε για κάθε $x \in X$ να ισχύει x*g = x = g*x.

- 3. Για κάθε $x \in X$ υπάρχει ένα $x' \in X$ τέτοιο ώστε x*x' = g = x*x.
- 1. $\mathbf{x}^{(lny^{lnz})} = (\mathbf{x}^{lny})^{lnz}\mathbf{x} \Leftrightarrow \mathbf{x}^{lnz \times lny} = (\ln \mathbf{y} \times \mathbf{x})^{lnz} \Leftrightarrow \ln \mathbf{x}^{lnz \times lny} = \ln(\ln \mathbf{y} \times \mathbf{x})^{lnz} \Rightarrow \ln \mathbf{z} \times \ln \mathbf{y} \times \ln \mathbf{x} = \ln \mathbf{z} \times \ln \mathbf{y} \times \ln \mathbf{x} \text{ follows.}$
- 2. $\chi^{lng} = x = g^{lnx}$
  - $\chi^{lng} = x \Leftrightarrow \ln x^{lng} = \ln x \Rightarrow \ln g \times \ln x = \ln x$
  - $g^{lnx} = x \Leftrightarrow lng^{lnx} = lnx \Rightarrow lnx \times lng = lnx$

Ισχύει για g = e.

3. $\mathbf{x}^{lnx'} = \mathbf{e} = \mathbf{x}'^{lnx} \ \mathbf{x}^{lnx'} = \mathbf{e} \Leftrightarrow \ln \mathbf{x}^{lnx'} = \ln \mathbf{e} \Leftrightarrow \ln \mathbf{x}' \times \ln \mathbf{x} = 1 \Leftrightarrow \ln \mathbf{x}' = \frac{1}{lnx} \Leftrightarrow \mathbf{x}' = \mathbf{e}^{\frac{1}{lnx}}$. Αρα για κάθε $\chi \in \mathbf{X}$ το συμμετρικό του στοιχείο είναι το $\mathbf{e}^{\frac{1}{lnx}}$

Για να είναι και αντιμεταθετική θα πρέπει $a*b = b*a \Rightarrow a^{lnb} = b^{lna} \Leftrightarrow lna^{lnb} = lnb^{lna} \Leftrightarrow lnb \times lna = lna \times lnb όπου ισχύει. Άρα η ομάδα <math>X$ είναι και αντιμεταθετική.

Ζήτημα 4 (2.5 μονάδες) Φτιάξτε ένα πρόγραμμα που να υλοποιεί το CRT (σε όποια γλώσσα προγραμματισμού επιθυμείτε). Θα χρειαστεί να υλοποιήσετε επίσης τον επεκταμένο αλγόριθμο του Ευκλείδη. Εφαρμόστε το πρόγραμμά σας για να βρείτε την λύση στο εξής πρόβλημα: 7 ληστές προσπαθούν να μοιραστούν ένα κιβώτιο με μπάρες χρυσού. Στη μοιρασιά περισσεύουν 6 μπάρες. Στον τσακωμό που ακολουθεί ένας ληστής σκοτώνεται. Οι υπόλοιποι 6 ληστές προσπαθούν να μοιραστούν τις μπάρες χρυσού, όμως τώρα περισσεύουν 2 μπάρες. Στον τσακωμό που ακολουθεί σκοτώνεται ακόμα ένας. Οι υπόλοιποι 5 τελικά καταφέρνουν να μοιραστούν εξίσου τις μπάρες χρυσού. Να βρεθεί το ελάχιστο πλήθος μπαρών χρυσού που είχαν οι ληστές.

Απάντηση

Έφτιαξα ένα πρόγραμμα σε Python όπου υλοποιεί το CRT χρησιμοποιώντας τον αλγόριθμο του Ευκλείδη για την εύρεση του πολλαπλασιαστικού αντιστρόφου ενός ακεραίου. Με εκτέλεση του προγράμματος με τις παραμέτρους του προβλήματος του ζητήματος βρίκεται η λύση η οποία είναι 20. Ο κώδικας του προγράμματος:

```
def crt(n, a):
    N = reduce(lambda a, b: a * b, n)
    sum = 0
    for n_i, a_i in zip(n, a):
        N_i = N / n_i
        sum += a_i * mulinv(N_i, n_i) * N_i

    return sum % N

#Modular multiplicative inverse
# returns x where (a * x) % b == 1
def mulinv(b, n):
    g, x, y = egcd(b, n)
    if g == 1:
        return x % n
```

#O epektetamenos Algorithmos toy Eukleidi

```
# return (g, x, y) a*x + b*y = gcd(x, y)
def egcd(a, b):
    if a == 0:
        return (b, 0, 1)
    else:
        g, x, y = egcd(b % a, a)
        return (g, y - (b // a) * x, x)

if __name__ == '__main__':
    n = [ 6, 7]
    a = [ 2, 6]
    print crt(n, a)
```

Ζήτημα 5 (1 μονάδα) Βρείτε τα αποτελέσματα των πράξεων 7^{345} mod 15, 48^{322} mod 25 και 2^{69} mod 71.

Απάντηση

- $7^{345} \mod 15$ Το $7 \in \mathbb{Z}^*$ το θεώρημα του Euler έχω: $\varphi(15)=8$ άρα $7^8 \equiv 1 \mod 15$ Συνεπώς το $7^{345} \equiv 7^{8\times 48+1} \equiv (7^8)^{48} \times 7^1 \equiv 1^{48} \times 7^1 \equiv 7 \equiv 7 \mod 15$
- $48^{322} \mod 25$ To $48 \notin \mathbb{Z}^*{}_{25}$ άρα το μετατρέπω σε $2^{322}{\times}24^{322}$ όπου τα 2, $24 \in \mathbb{Z}^*{}_{25}$ και με το θεώρημα του Euler έχω: $\varphi(25){=}20$ άρα $2^{20} \equiv 1 \mod 25 \equiv 24^{20}$ Συνεπώς το $48^{345} \equiv 48^{20{\times}16+2} \equiv 2^{20{\times}16+2} \times 24^{20{\times}16+2} \equiv (2^{20})^{16} \times 2^2 \times (24^{20})^{16} \times 24^2 \equiv 1^{16} \times 2^2 \times 1^{16} \times 24^2 \equiv 2304 \equiv 4 \mod 25$
- $2^{69} \mod 71$ $2^{69} = 2^{70} \times 2^{-1}$. Απο το μικρό θεώρημα του Fermat ξέρω πως $2^{70} \equiv 1 \mod 71$. Άρα $2^{69} \mod 71 \equiv 2^{-1} \mod 71 \equiv \frac{1}{2} \mod 71$

Ζήτημα 6 (1 μονάδα) Βρείτε την τάξη των αχεραίων 9 και 13 στο $\mathbb{Z}^*_{34}$. Είναι κάποιος από τους αριθμούς αυτούς γεννήτορας του $\mathbb{Z}^*_{34}$? Αν όχι, μπορείτε να βρείτε έναν γεννήτορα της ομάδας?

Απάντηση

Τα στοιχεία 7, $9 \in \mathbb{Z}^{*_{34}}$ άρα η τάξη τους είναι ίση με $\varphi(34)=16$ και συνεπώς είναι και τα δύο γεννήτορες του $\mathbb{Z}^{*_{34}}$

Ζήτημα 7 (1 μονάδα). Αποδείξτε ότι 9^{1980} - $7^{1980} \equiv 0 \mod 130$.

Απάντηση

Τα 7, 9 είναι γεννήτορες του $\mathbb{Z}^*$ 130 και τάξη τους είναι φ(130) = 48. Άρα 9^{1980} - $7^{1980} \equiv 1 \mod 130$ - $1 \mod 130 \equiv 0 \mod 130$